STRATEGII DE FORMARE A COMPETENȚEI DE RELATARE SECTORIALĂ ÎN DOMENIUL JURNALISMULUI ȘI COMUNICĂRII

SECTORAL REPORTING COMPETENCE TRAINING STRATEGIES IN THE FIELD OF JOURNALISM AND COMMUNICATION

CZU: [070 + 658.3]:005.336.2 **https://doi.org/10.59295/spd2024s.10**

Liliana POȘTAN,
ORCID: 0000-0002-3231-3496
e-mail: postan.liliana@usm.md
Universitatea de Stat din Moldova

Summary. *The paper addresses the issue of the formation of sectoral skills in the field of initial professional training in journalism and communication from the perspective of the binary nature of the journalist qualification: functionally specialized. The binary perspective emphasizes that the journalist is not only an executor of journalistic tasks, but also an expert in certain fields. This combination of general skills and specialist knowledge is essential to meet the demands of the profession and contribute effectively to informing the public. I brought arguments for the valorization of university collaboration through various integrated strategies, which combine both theoretical knowledge and practical skills, formal education and non-formal education, in order to train journalists and communicators in the skills of sectoral reporting.*

Keywords: *skills, communication sector report, training strategies, journalism*

INTRODUCERE

Problema cercetării constă în identificarea strategiilor de formare a competențelor sectoriale în domeniul de formare profesională inițială jurnalism și comunicare. Am identificat această problemă de cercetare (văzută mai mult ca oportunitate, decât carență), în modesta mea practică de conferențiar la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, prin ochiul noului angajat.

Actualitatea și importanța acestei probleme sunt sesizate din perspectiva caracterului binar al calificării de jurnalist: funcțional-specializată. Perspectiva binară subliniază faptul că jurnalistul nu este doar un executant de sarcini jurnalistice, ci și un expert în anumite domenii. Această combinație de abilități generale și cunoștințe de specialitate este esențială pentru a răspunde cerințelor profesiei și pentru a contribui eficient la informarea publicului.

Sectorialitatea este un concept folosit pentru a descrie specializarea și concentrarea pe anumite domenii sau sectoare specifice într-un context profesional, academic sau social, se referă la abordarea, structura și analiza activităților, cunoștințelor și resurselor într-un mod care se concentrează pe sectoare distincte sau domenii de specializare.

Acest concept implică organizarea și studierea fenomenelor prin prisma unor categorii specifice, fiecare având propriile caracteristici, nevoi și dinamici. Conceptele recente de inter și trans sectorialitate sunt dezvoltate pentru a explica caracterul integrativ al proceselor, activităților, politicilor. Un document ce exemplifică afirmațiile anterioare este Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030" (2022): „Necesitatea unui document vizionar de planificare strategică este determinată de asigurarea unui cadru unic și coerent care urmează să ancoreze politicile publice. Mai mult decât atât, aceasta este accentuată de noile realități economice, demografice, sociale și de securitate în care intră Republica Moldova…Definind conturul viitorului dorit pentru Republica Moldova, SND va servi ca reper pentru toate strategiile și programele sectoriale, atât la scară națională, cât și la scară regională și locală. Astfel, documentele de politici publice sectoriale existente sau în curs de elaborare vor fi adaptate la SND, reflectând viziunea centrată pe oameni, pe necesitățile și aspirațiile lor. Prioritățile majore de politici își vor găsi reflectare în planurile naționale de dezvoltare, în cadrul bugetar pe termen mediu și în bugetele publice naționale în perioada de planificare" [1].

MATERIALE ȘI METODE

Structura binară a calificărilor Jurnalist/Jurnalistă și Comunicator/Comunicatoare se referă la două dimensiuni fundamentale care definesc rolul și competențele acestora: funcționalitatea și specializarea or, această abordare răspunde scopului nostru de a argumenta oportunitatea formării competenței de relatare jurnalistică sectorială. Aceste două dimensiuni sunt interdependente și contribuie la definirea profesionalismului și eficacității în domeniile journalism și comunicare. Iar, în cheia abordărilor OECD asupra competențelor cheie (OECD. The Definition and Selection of Key Competencies, 2005), competența include „utilizarea instrumentelor, interacţiunea în grupuri sociale eterogene şi modul de a acţiona" [2, p. 18].

Funcționalitatea se referă la rolul și sarcinile de bază pe care le îndeplinește jurnalistul și comunicatorul:

- Identificarea și adunarea de date relevante și exacte de la surse diverse.
- Crearea de articole, reportaje, știri sau alte forme de conținut jurnalistic care sunt clare, coerente și atractive pentru public.
- Asigurarea că informațiile sunt corecte, echilibrate și verificate înainte de publicare.
- Respectarea codurilor etice și a standardelor jurnalistice, inclusiv imparțialitatea, obiectivitatea și transparența.

Iar, specializarea, relatată de noi din perspectivă sectorială se referă la aria de expertiză în care un jurnalist sau comunicator își concentrează competențele și definește domeniul specific în care operează și contribuie la adâncirea analizei și înțelegerii subiectelor relevante. Aspectele cheie ale specializării jurnaliștilor și comunicatorilor se referă la:

- Domeniile de acoperire**:** Fiecare jurnalist poate alege sau fi angajat pentru a se specializa într-un anumit sector, cum ar fi politică, economie, cultură, tehnologie, sport etc.
- Expertiză: O înțelegere aprofundată a subiectelor și tendințelor din domeniul respectiv.
- Analiză și interpretare: Abilitatea de a interpreta informațiile într-un mod care să ofere perspective valoroase și relevante pentru publicul țintă.
- Resurse și contacte: Dezvoltarea unei rețele de surse și resurse specializate în domeniul de specializare.

Specializarea sectorială se concentrează pe sectoare distincte sau domenii de specializare. Acest concept implică organizarea și studierea fenomenelor prin prisma unor categorii specifice, fiecare având propriile caracteristici, nevoi și dinamici. Această specializare se referă la sectoarele economice, cuprinse în Clasificarea activităţilor din economia Moldovei – CAEM-2 (2019): Jurnalism economic: Analizarea piețelor financiare și a politicilor economice, Jurnalism de sănătate: Reportajele despre medicină, sănătate publică și politici de sănătate, Jurnalism sportiv: Acoperirea evenimentelor sportive, echipe și jucători, Jurnalism cultural: Studiul și raportarea despre arte, literatură și evenimente culturale. Jurnalism social: Subiecte direct legate de viața de zi cu zi a individului si comunității etc..

În planurile de învățământ pentru ciclul I, studii superioare de licență, domeniul de formare profesională Jurnalism și Comunicare sunt incluse unități de curs pentru specializările sectoriale: economie, politică, cultură, mediu, gender [5, 6].

Școala de Jurnalism din Moldova - centru de instruire și traininguri în domeniul jurnalismului și al comunicării, ca tip de educație non-formală, oferă Modulul Jurnalism specializat format din următoarele cursuri: Jurnalism social, Jurnalism cultural, Jurnalism de mediu, Jurnalism economic, Jurnalism politic și Jurnalism de criză [7].

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Formarea competenței de relatare sectorială în domeniul jurnalismului și comunicării necesită o abordare integrată, care să combine atât cunoștințele teoretice, cât și abilitățile practice, educația formală și educația nonformală.

Exemple de strategii pentru dezvoltarea acestei competențe pot fi:

1.Valorificarea proiectelor de învățare între facultățile universității, pe arii de interdependență. Studenții de la unele facultăți au competențe de specialitate, iar de la alte facultăți competențe funcționale în raport cu problemele abordate:

- Economie - Securitate Socială - Jurnalism și comunicare economică și socială, (Facultatea de Științe Economice, Departamentul Sociologie și Asistență Socială, Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării),
- Drepturile omului-Etică -Educație-Jurnalism politic, cultural, investigative, cu aspec juridic (Facultatea de Drept, Facultatea de Istorie şi Filosofie, De-

partamentul Științe ale Educației, Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării).

2. Cursuri opționale și workshop-uri tematice: jurnalism economic, jurnalism de sănătate, jurnalism sportiv, jurnalismul politic, jurnalism media, jurnalism social, jurnalism cultural etc.
3. Colaborarea cu experți, entități din domenii relevante: Integrarea experților din diverse sectoare în programele de formare pentru a oferi perspective și cunoștințe de specialitate;
   Dezvoltarea parteneriatelor cu instituții și organizații relevante pentru a asigura accesul la resurse și informații de specialitate; stimularea stagii de practică și internship-uri sectoriale pentru specializare în domeniul de interes.
4. Asigurarea unui mentorat specializat în funcție de sectorul de interes, cu jurnaliști, comunicatori experimentați în domeniul respectiv.
5. Organizarea de simulări de evenimente relevante pentru domeniul specific (de ex., simulări de conferințe de presă politice, întâlniri economice, prezentarea analizei de date (de exemplu – datele Recensământului populației și locuințelor 2024 etc.).
6. Cercetare în cadrul tezelor de an și de licență: Inițierea și conducerea de proiecte de cercetare care să abordeze teme relevante pentru sectorul de interes; Studii de caz, analize critice studierea și analizarea articolelor de succes din domeniul specific pentru a înțelege structura, abordările și tehnicile utilizate.

În susținerea abordării noastre, menționăm monografia „Jurnalismul social: aspecte definitorii", autoare, Georgeta Stepanov (2015). Autoarea „conceptualizează fenomenul de jurnalism social prin prisma schimbărilor social-politice și economice care s-au produs la sfârșitul secolului trecut, începutul secolului prezent și care au generat modificări ale caracterului, rolului și funcțiilor jurnalismului ca activitate socială, fapt care a contribuit la apariția și constituirea jurnalismului social ca un nou model de jurnalism, cu toate atributele și elementele sale constitutive, cu caracteristici generale, dar și cu particularități specific determinate de practicile operaționale utilizate și de tipurile de comportamente mediatice aplicate" [3, p. 6].

CONCLUZII

Formarea jurnaliștilor și a comunicatorilor din perspectivă sectorială, a conținutului sectorial este complexă și multidimensională. Aceasta trebuie să echilibreze competențele funcționale: colectare de informații, redactare, verificare, etică, cu cele de specializare: economie, sănătate, sport, cultură pentru o înțelegere profundă a contextului social și cultural. Prin dezvoltarea acestor competențe, jurnaliștii și comunicatorii pot produce conținut de calitate, relevant și credibil, care să răspundă nevoilor și așteptărilor publicului modern.

Competențele de relatare sectorială sunt proiectate și în Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021), care este utilizat pentru „realizarea cercetă-

rilor statistice, corelarea cererii și ofertei de forță de muncă, planificarea formării profesionale, desfășurarea procesului de ghidare în carieră, inițierea programelor de formare profesională, raportarea accidentelor de muncă, administrarea prestațiilor de asigurare socială a lucrătorilor, gestionarea migrației forței de muncă, precum şi în alte scopuri administrative, statistice și de informare cu privire la tendințele pieței muncii” [4]: „cercetarea și raportarea evoluțiilor în domeniile specializate, cum ar fi: medicina, știința și tehnologia; redactarea editorialelor pe teme de interes actual pentru a stimula interesul public și a exprima opiniile unei publicații sau a unui post de difuzare; planificarea și gestionarea programelor de informare a publicului larg despre activitățile organizației; stabilirea, gestionarea bugetelor, controlul și asigurarea utilizării eficiente a resurselor financiare; stabilirea procedurilor administrative legate de activități de publicitate și relații cu publicul; planificarea și coordonarea operațiunilor zilnice ale organizației; supravegherea recrutării și formării personalului” [Ibidem, p. 131, p.36].

REFERINȚE

1. Lege Nr. 315, 17 noiembrie 2022, pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. În:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro
2. Gremalschi, Anatol. Formarea competenţelor-cheie în învăţământul general: Provocări şi constrângeri: Studiu de politici educaţionale Chişinău: Lexon-Prim. 2015. 108 p. ISBN 978-9975-9609-8-4. p. 18
3. Stepanov, Georgeta. Jurnalismul social: aspecte definitorii. Monografie. Chişinău: CEP USM, 2015. 264 p. ISBN 978-9975-71-714-4.
4. Clasificatorul Ocupaţiilor din Republica Moldova, Ordinul Ministrului Muncii și Protecţiei Sociale nr. 11 din 12.11.2021. În: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2022/01/CORM.pdf
5. În:https://usm.md/wp-content/uploads/0321.1-Jurnalism-si-procese-mediatice.pdf
6. În:https://usm.md/wp-content/uploads/0321.2-Comunicare-si-relatii-publice.pdf
7. În:https://scoaladejurnalism.md/ro/course/jurnalismul-specializat